

bij hen was overigens slechts bij weinigen sprake van sympathie voor het nationaal-socialisme, de opgeheven Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde bleef clandestien min of meer bestaan en steunde de tandartsen vooral in hun afwijzing van de tegelijk met de Tandartsenkamer opgerichte Nederlandse Vereniging van Ziekenfonds-tandartsen; hetzelfde deed het departement van sociale zaken dat er zorg voor droeg dat men van de commissaris voor het ziekenfondswezen niet te veel last kreeg. Trouwens, ook door de ziekenfondsen (behalve door die welke door de genoemde Vereniging overgenomen waren) werd de Tandartsenkamer met ijver geboycot.

Van de Apothekerskamer is ons slechts bekend dat deze een NSB'er, een zeer lauwe overigens, als president kreeg. Cijfers over de aantallen leden die zich aanmeldden en contributie betaalden (als regel f 60 per jaar), zijn niet bewaard gebleven. Niet onmogelijk is dat deze verhoudingsgewijs lager waren dan bij de dierenartsen en tandartsen; de apothekers stonden immers in nauw contact met de huisartsen en specialisten en wij kunnen ons niet anders voorstellen dan dat van het Medisch Contact juist op de apothekers een inspirerende werking is uitgegaan.

Hoe is te verklaren dat er, althans in de periode die wij thans behandelen, zoveel minder verzet kwam uit de groepen der dierenartsen en tandartsen dan uit die der gewone artsen? De cijfers omtrent de contributiebetalingen spreken een duidelijke taal. Trouwens, er kwam in de drie groepen die wij behandelden, geen geheime organisatie tot stand die met Medisch Contact te vergelijken was. Wij zien als voornaamste factor dat dierenartsen en tandartsen niet de bijzondere vertrouwensrelatie tussen de medicus en zijn patiënt kenden en dat zij ook niet behoefden te duchten (een vrees die bij de huisartsen en specialisten niet alleen sterk leefde maar ook gerechtvaardigd was), dat de bezetter eisen aan hen zou gaan stellen die lijnrecht in strijd waren met hun opvattingen over beroepsethiek.

*

Bijna vijfduizend artsen, honderd Joodse inbegrepen, hadden zich, gelijk gezegd, niet bij de Artsenkamer aangemeld en dus ook het gehele jaar '42 door de verplichte contributie van f 50 niet betaald. Zij deden alsof de Artsenkamer niet bestond, hetgeen Croïn in hoge mate ergerde. Hij wist te bereiken dat secretaris-generaal Verwey, meegaand als steeds, op 15 februari '43 (een week dus na de razzia's op jongeren) in het *Artsenblad* een mededeling plaatste waarin hij de artsen op het hart bond, zich alsnog onverwijld aan te